

Webinar

Modificacions de la regulació en matèria de persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica

Com ha afectat la reforma estatal a la legislació catalana?

Antecedents i objectius del Decret Llei 19/2021, de 31 d'agost, pel qual s'adapta el Codi civil de Catalunya a la reforma del procediment de modificació judicial de la capacitat

INTRODUCCIÓ

Significat per al Dret civil de Catalunya de la *Ley 8/2021, de 2 de junio, por la que se reforma la legislación civil y procesal para el apoyo a las personas con discapacidad en el ejercicio de su capacidad jurídica.*

Aspectes substantius i processals

- Futur dels càrrecs tutelars que regula el Codi Civil de Catalunya avant l'abolició de la modificació judicial de la capacitat
- Objecte dels nous procediments de provisió de suports
- Abast de les mesures voluntàries i subsidiarietat de les mesures judicials

INTRODUCCIÓ

Quin camí havia de prendre la legislació civil catalana després del pas donat pel legislador estatal?

- La definició d'un nou marc legal per a les figures de suport en l'exercici de la capacitat jurídica.
- Per on començar? **El moment de l'assistència**

L'ASSISTÈNCIA ANTECEDENTS I CARACTERÍSTIQUES

L'assistència va ser introduïda per la Llei 25/2010, de 29 de juliol, que va aprovar el llibre segon de el Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família (arts. 226-1 a 226-7 CCCat)

- Pressupòsit legal: disminució de facultats físiques o psíquiques "no incapacitant"
- Nomenament no contenciós d'assistent, en procés de jurisdicció voluntària tramitat exclusivament a instància de la persona afectada
 - A la pràctica, el nomenament es produeix també dins de procediments contenciosos, per raons d'economia processal
- Deures-facultats de l'assistent: vetllar per la persona i intervenir en l'àmbit patrimonial delimitat per l'acte de nomenament; administrar els seus béns, si així ho demana la persona assistida
 - Com a "càrrec tutelar" té la responsabilitat d'un ofici de dret privat, subjecte a l'obligació periòdica d'informar i retre comptes
 - Anul·labilitat dels actes realitzats per la persona assistida sense la intervenció de l'assistent, quan fos requerida

L'ASSISTÈNCIA IMPLANTACIÓ I LIMITACIONS

L'assistència va ser una avançada del sistema de suports que preconitza la CNUDPD

- Es volia fer possible el que la persona desitjava per contrarestar les limitacions derivades de la seva discapacitat
- Es respectaven els seus desitjos pel que fa a el nomenament de l'assistent i la continuïtat de la mesura de protecció
 - Element positiu, pel que implica de consciència i compromís en la millora de la pròpia situació personal
 - Obstacle al nomenament d'assistent, en casos en què la persona no és conscient de la disminució de les seves facultats o no mostra una actitud de col·laboració amb les persones o entitats que desitgen ajudar-la

L'ASSISTÈNCIA IMPLANTACIÓ I LIMITACIONS

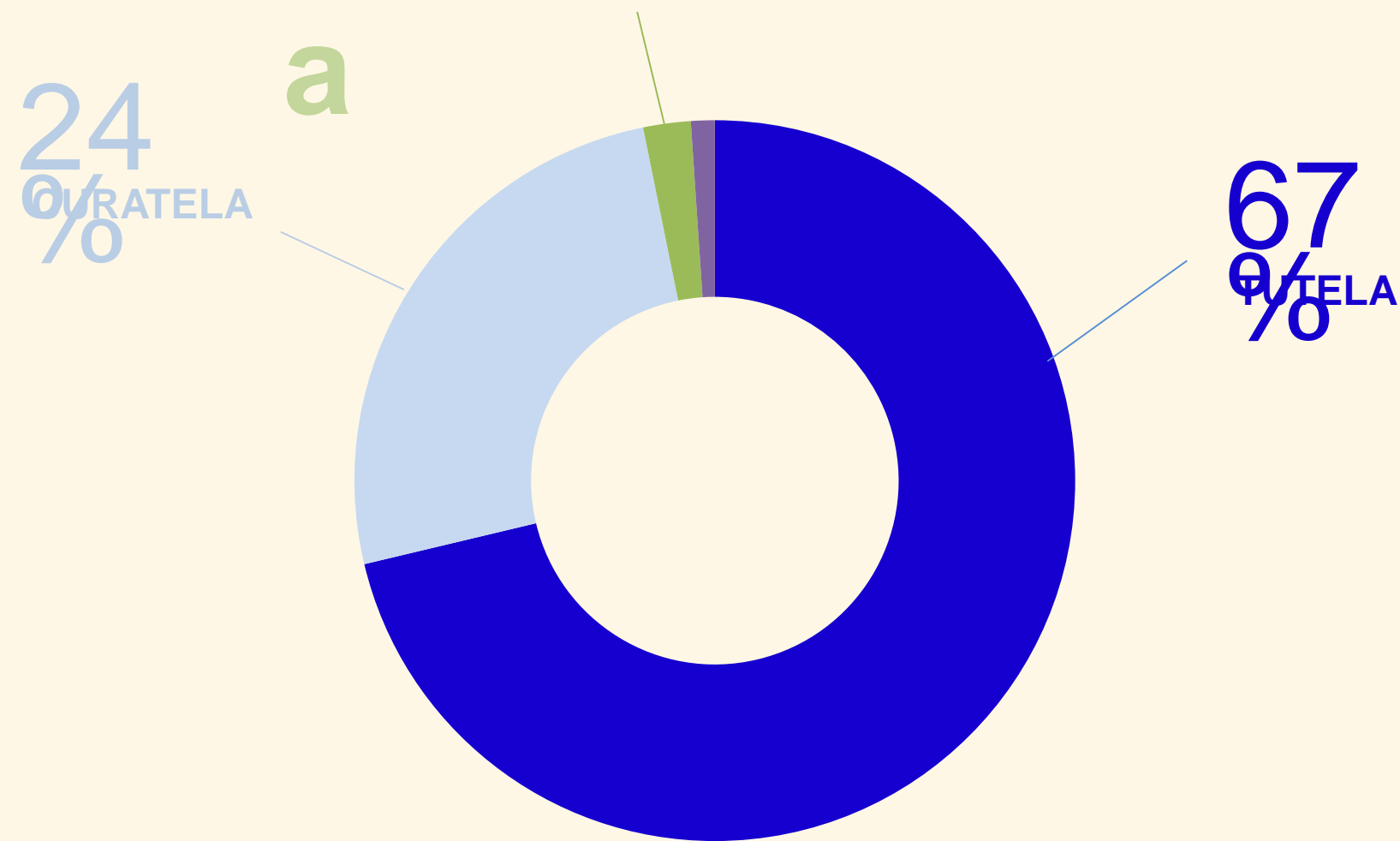
La asistencia era una alternativa *limitada*

- Només s'oferia a qui, en una interpretació estricta de les condicions de la incapacitació, no havien de ser incapacitats
- Subsistien els altres instruments de protecció vinculats a la modificació judicial de la capacitat de la persona amb discapacitat, que en lloc de disminuir han anat augmentant
- Desconeixement generalitzat de l'assistència pels operadors jurídics; dubtes i reticències entre entitats tutelars i famílies. **El cas excepcional de l'entitat tutelar Support-Girona**

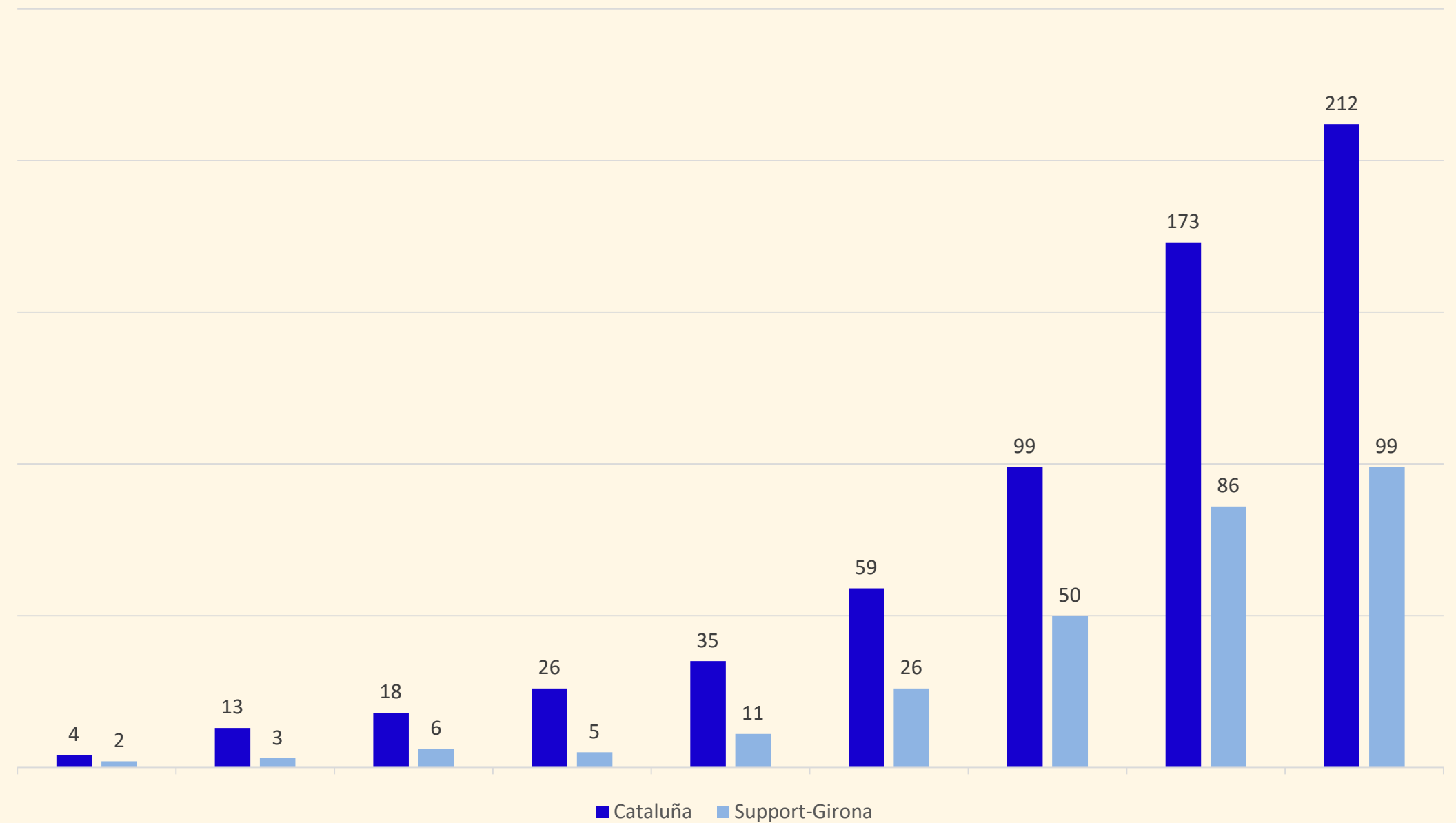
Algunes dades

Càrrecs d'entitats tutelars a Catalunya 2020

2% Assistència

Evolució del nombre d'assistències a SUPPORT-Girona i a Catalunya (2012-2020)

Font: Generalitat de Catalunya, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, *Memòria sobre l'activitat de tuteles 2020*

Font: Support-Fundació Tutelar Girona, *Memòria anual 2020*, p. 12

L'ASSISTÈNCIA PERSPECTIVA DE FUTUR

N'hi hauria hagut prou amb recórrer a l'assistència ja prevista en el CCCat?

- L'assistència, en la seva regulació original, podria ser útil per a nombrosos casos en què s'incapacitava i constituïa curatela o fins i tot tutela
- No obstant això,
 - l'abast que la llei permetia atribuir a l'assistència era massa rígid (no permetia atribuir facultats de representació voluntària per actes de disposició o administració extraordinària, per exemple);
 - només es podia canalitzar judicialment, no per vies extrajudicials mitjançant les que qui requereix suports designés assistent,
 - quan la persona que requereix el suport no estava en condicions de demanar-lo no era possible acordar una assistència sense la seva intervenció.

L'ASSISTÈNCIA PERSPECTIVA DE FUTUR

Per evitar el buit que podria produir-se davant la parcial falta d'adequació de la legislació civil catalana, s'ha aprovat un decret llei l'entrada en vigor coincideix amb la de la reforma estatal i que possibilita que les noves mesures de suport s'acordin sota la cobertura substantiva de el Dret civil català

- El mecanisme adoptat és la reforma de l'assistència superant així les limitacions de la regulació vigent per donar una resposta completa a la nova realitat legal
 - Legitimació i procediment remet a la nova LJV
 - Viabilitat de l'assistència notarial, preventiva o de present.
 - Abast flexible de les facultats de l'assistent

L'ASSISTÈNCIA PERSPECTIVA DE FUTUR

La nova regulació de la assistència està destinada a integrar-se en una futura regulació del conjunt de mesures de suport a l'exercici de la capacitat jurídica, que inclourà els suports no formalitzats i un règim detallat dels suports formalitzats no judicials (poders preventius i acords de suport que menen a la designació d'assistent)

Mentrestant, de forma immediata deixen d'estar disponibles les figures de tutela, curatela per a persones majors d'edat, i també les potestats parentals prorrogades o rehabilitades.

- Els nous processos s'han de canalitzar com a petició de suports i si escau procedir a la designació d'assistent(s).
- Respecte a les persones menors d'edat continuen en vigor íntegrament les normes de tutela i curatela, que es poden fer servir per delimitar-ne el règim jurídic del càrrec d'assistent, sempre des d'una interpretació conforme a la Convenció.

Les situacions vigents amb anterioritat a la reforma s'hauran de revisar en els mateixos terminis i condicions que s'han establert per al Dret civil estatal

**Moltes gràcies per la vostra
atenció**